

Såtidpunktsförsök med insektsbekämpning i höstvet

Peder Wærn, Växtskyddscentralen, Uppsala

Betydande merskördar erhöles för insektsbetning. Synliga skador av vetedvärgsjuka förekom i tre försök, varav starka i ett försök. Effekten av betning mot synliga skador var mycket bra. Betning medförde även ökad planttäthet. Orsaken till detta kan också vara en effekt på vetedvärgsjuka, därför att en del plantor som smittats under hösten ej klarat övervintringen eller dött under våren. Pyretroidbehandlingen hade drygt 60 % verkan mot synbara angrepp vilket är i samma nivå som i ett av fjolårets försök. Normal och sen såtidpunkt hävdade sig skördemässigt mycket bra mot tidig sådd som betats.

För tredje året i rad utlades sex höstveteförsök i Mellansverige för att belysa olika såtidpunkters betydelse för insektsangrepp under hösten. Tre såtidpunkter jämfördes och vid den tidiga såtidpunkten testades även betning med en insekticid- och pyretroidbehandling vid DC 11 (1,5-bladstadiet). Betningsmedlet är inte registrerat i Sverige, men likartade substanser finns registrerade för användning i sockerbetor och potatis. I

ett led kompletterades pyretroidbehandlingen med svampbekämpning i DC 13 (3-bladstadiet). Pyretroid- och svampbehandlingen kom bara att utföras i två försök. Två försök kasserades på grund av dålig etablering och i två försök var uppkomsten så fördröjd under hösten att inte mer än ett blad hann utvecklas före vintern.

Lokalt starka angrepp av vetedvärgsjuka

I området runt Mälaren och i östra och mellersta delen av Östergötland uppmärksammades angrepp av vetedvärgsjuka. På enstaka platser var angreppen starka, men mestadels förekom sjukdomen sporadiskt i fälten.

I försöket på Norsholm uppvisade nästan hälften av plantorna symptom på vetedvärgsjuka vid den tidiga såtidpunkten. Betningen hade mycket bra verkan, nästan 95 % i jämförelse med pyretroidbehandlingen som gav drygt 60 % effekt. Även skillnaden i merskörd var stor mellan betning och pyretroidbehandling, närmare 1 400 kg för betning jämfört med nästan 800 kg för pyretroiden.

Växtskydd

Trots sen uppkomst förekom vededvärgsjuka även i försöken på Ölsta och Brunnby. Angreppen var dock synbarligen svaga. En möjlig förklaring är att enstaka plantor grott tidigt och smittats av stritar. Anmärkningsvärt är att betningen trots små eller inga synliga angrepp av någon insekt medfört en större planttäthet jämfört med obehandlat. Detta var särskilt påtagligt i försöket på Ölsta och är troligtvis förklaringen till den stora

merskörden för betning här. En teori är att en del plantor som smittats med vededvärgsvirus under hösten ej överlevt vintern. Samma teori kan i så fall också gälla för Solö. Inga skador av fritfluga eller rödsotvirus noterades i försöken.

Normal och sen sådd har i försöken, undantaget Brunnby, givit betydligt högre skörd än obehandlat. Svampbehandlingen har, där den gjordes, givit ett visst merutbyte.

Tabell 12. Insektsbetning och pyretroidbekämpning i tidigt sått höstvetete. Sort Ballad. Fyra försök i Svea och ÖSF 2003. L13-1034

Behandling	Dos l/ha	DC	Sådd	Skörd kg/ha					
				Norsholm	Solö	Ölsta	Brunnby	Medel	Rel.tal
Obehandlat			Tidig	4760	4150	3 560	3820	4070	100
Betning Bay I 003			Tidig	+1370	+600	+1160	+200	+830	120
Beta-Baytroid	0,4	11	Tidig	+790	-10	-	-		
Beta-Baytroid+	0,4+	11+							
Tilt Top	1,0	13	Tidig	+1260	+250	-	-		
Obehandlat			Normal	+1200	+590	+480	120	+600	115
Obehandlat			Sen	+1750	+630	+470	-240	+650	116
Län				E	D	AB	U		
Såtid Tidig				27/8	27/8	27/8	23/8		
Normal				9/9	10/9	11/9	5/9		
Sen				17/9	20/9	23/9	26/9		
Vetedvärgsjuka. i obeh. % angr plant.				49	0	3	0,3		
LSD			610	240	630	460	480		

Tabell 13. Insektsbetning och pyretroidbekämpning i tidigt sått höstvetete. Fyra försök i Svea och ÖSF 2003. Graderingsresultat. L13-1034.

Behandling	Dos l/ha	DC	Sådd	Vetedvärgsjuka effekt, %		Beståndstäthet i juli, %		
				Norsholm	Ölsta	Solö	Ölsta	Brunnby
Obehandlat			Tidig			90	67	75
Betning Bay I 003			Tidig	94	100	98	90	88
Beta-Baytroid	0,4	11	Tidig	63	-	91	-	-
Beta-Baytroid+	0,4+	11+						
Tilt Top	1,0	20	Tidig	61	-	92	-	-
Obehandlat			Normal	88	73	96	75	73
Obehandlat			Sen	100	100	97	80	75
Vetedvärgsj. i ob.			Tidig	49	3			
LSD						6	6	14